

۲۰۱۷/۰۶/۰۳

نظر محمد مطمئن

د کابل پروسی غونډه؛ برید او لاریون

د نړیوالو په مرسته، د امریکا او افغان حکومت په گډو هڅو، دوی وتوانیدل چې د ۲۴ هیوادونو استازي ورسره ومني چې د کابل پروسی غونډه کې د جون ۶مه په کابل کې گډون وکړي. دا ډول به په یاده غونډه کې د ناټو، ملگرو ملتونو او اروپایي ټولني ملکي استازي هم گډون وکړي. په یاده غونډه کې به افغان حکومت له یادو هیوادونو او نړیوالو ادارو وغواړي چې د ترهگری (د دوی په اصطلاح) په ضد له افغان حکومت سره مرسته وکړي.

افغان حکومت به یادو هیوادونو او نړیوالو ادارو ته وایي چې په افغانستان کې تر ۲۰ زیاتې ترهگری وسلوالي ډلې شتون لري، او ځپل یې یواځې د افغان حکومت له وسه نه ده، ډیر تمرکز به بیا هم د داعش ډلې په فعالیتونو کوي، او داعش ډلې په اړه به افغان حکومت نړیوالو ته فریزنټیشن ورکوي، تر څو د نړیوالو لخوا په هیواد کې د څو نورو کلونو د جگړې د دوام لپاره مرسته او ضمانت تر لاسه کړي.

له همدې امله چې د کابل پروسی غونډې ته ښه کمپاین شوي وي، د می ۳۱مه ۲۰۱۷، د کابل په تر ټولو مهمه او ډیپلوماتیکه سېمه (زینق څلور لاریي ته نږدې) کې مجهول برید وشو، افغان حکومت وایي چې ټانکر بم وو، خو افغان څیرونکي وایي چې له هواء څخه ویشتل شوی راکت وو.

د برید په ترڅ کې تر ۱۰۰ زیات بې گناه افغانان مو شهیدان او تر ۴۵۰ زیات بې گناه افغان وگړي مو ژوبل شول، کابل کې د وینو لښتیا روان وو، د هر افغان په کور کې غم وو.

طالبانو ډیر ژر په کابل کې د شوي برید غندنه وکړه، د حکومت لخوا برید حقاني شبکې او پاکستان استخباراتو گډ پلان وگڼل شو، په غبرگون کې یې د حکومت مشر غني لخوا د ۱۱ تنو حکومت سره بندي طالبانو (۴ تنه د حقاني شبکې او ۷ تنه پخواني لوړ پوړي طالبان) د اعدام حکم توشیح شو.

طالبانو د حکومت د یاد غبرگون په اړه په تونده لهجه اعلامیه خپره کړي، گواښ یې وکړ، که ددوی بندیان اعدام شي، غچ به یې اخلې، او له طالبانو سره چې د ځینو بهرنیو هیوادونو بندي اتباع دی، که هغوی ته زیان ورسیري، ددغسې عمل متحرک کوونکی به افغان حکومت او که بهرنی هیوادونو د خپلو اتباعو په اړه غفلت وکړي، د طالب زندانیانو د اعدام مخنیوي کې هلې ځلې ونه کړي، بیا به د دوی اتباعو ته د ضرر په صورت کې یاد هیوادونه مسؤل وي.

د کابل پروسی غونډې اړوندځینې هیوادونه بیا غواړي چې د یادې غونډې اړوند د افغان حکومت او امریکا کمپاین ناکام کړي، او کابل پروسی غونډه پیکه کړي، له همدې امله د برید څخه دوه ورځې وروسته (۲ جون ۲۰۱۷) د ځینو حکومت مخالف او په حکومت کې گډو سیاستوالو لخوا لاریون په کار واچول شو، لاریون کوونکو غوښتل چې ارگ ته ځانونه ورسوي، امنیتي ځواکونو یې مخه ونیوله، لاریون په تاوتریخوالي بدل شو، پایله کې ۷ تنه لاریون کوونکي، د مشرانو جرگې د لومړي مرستیال ایزیدیار د زوی محمد سلیم ایزیدیار په گډون ووژل شول او نږدې لس تنه لاریون کوونکي ژوبل شول.

ویل کیږي چې ځینو لاریون کوونکو له ځان سره وړې وسلې (تومانچې) درلودلې، دا ډول د لاریون کوونکو لخوا په امنیتي ځواکونو د ډبرو وارونه شوې، او امنیتي ځواکونو یې ارگ ته د تگ د مخنیوي لپاره په لاریون کوونکو ډزې کړي، د کابل گارنیزون مشر گل نبي احمدزي ویلي چې د لاریونکو لخوا په امنیتي ځواکونو د ډزو له امله ځینې امنیتي کسان ژوبل شوي دي، گل نبي احمدزي له خلکو غوښتي چې په اوسنیو حالاتو کې امنیتي ستونزو ته په کتلو، خلک دي له لاریون کولو څخه ډډه وکړي.

د کابل گارنیزون مشر گل نبي احمدزي ویلي چې په لاریون کې د ځانمرگي برید او حملې احتمال شته، له همدې امله باید په اوسنیو شرایطو کې خلک لاریون ونه کړي.

یو کال وړاندې چې د روښنایي غورځنگ له لوري په کابل ښار کې لاریون وشو، دوی غوښتل چې د ترکمنستان ۵۰۰ کیلو ولټه برېښنا باید کابل ته د بامیانو ولایت د لاری تیره شي، د لاریون کولو څخه یوه ورځ مخکې افغان امنیتي

د پاڼو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په څیر و لولئ

ادارو د روښنايي غورځنگ مشرانو ته خبر ورکړی وو، چې امنیتي تهدید شته، او کیدای شي، چې ځانمرگی برید وشي.

د ۱۳۹۵ ل. کال د زمري میاشتې په ۲مه نیټه د روښنايي غورځنگ لخوا جوړ شوي لاریون د کابل ښار دهمزنگ څلورلاري کې چاودني وشوي، چې د چاودنو له امله ۶۶ تنه مړه او ۳۰۵ تنه ژوبل شول.

په کابل کې د لاریون کوونکو (۲ جون ۲۰۱۷) غوښتنه داوه چې د حکومت دواړه مشران (ډاکټر غني او ډاکټر عبدالله ، د امنیت شورا مشر بناغلی حنیف اتمر او د ملي امنیت مشر بناغلی معصوم ستانکزی دي له دندو استعفاوي وکړي، دا ډول یې د لنډمهاله حکومت غوښتنه کوله.

دوی مرگ په اشرف غني، مرگ په حنیف اتمر، مرگ په گلبدین حکمتیار، مرگ په حقاني شبکې، مرگ په امریکا او مرگ په پاکستان شعارونه ورکول، د حکومت د مشر او حنیف اتمر انځورونو ته یې اور واچاوه.

د حکومت مشر ډاکټر اشرف غني او په کابل کې د ملگرو ملتونو ځانگړي استازي تادامیچي یاماماتو له لاریون کوونکو وغوښتل چې ارام او خاموش واوسي، له زغم څخه کار واخلي، او ددوی هغه غوښتنې چې له قانون سره سمې وي، حکومت به یې ومني.

دادی د جون په درېیمه بیا هم لاریون د کابل له شمال (خیرخانی) سیمې څخه پیل شوی، لاریون کوونکي هود لري چې ځانونه د زنبق څلورلاري ته ورسوي، امنیتي ځواکونه یې مخه نیسي، د لاریون په سېمه کې د پژو اوازونه بیا هم اوریدل شوي.

لاریون کوونکي د گډ حکومت د مشرانو او کابینې د استعفا غوښتنه کوي، دا ډول د لنډ مهاله ادارې په جوړیدو ټینگاره کوي.

په بلخ ولایت او تخار کې هم د حکومت ضد لاریونونه د زنبق څلور لاري د برید په بهانه شوي وي، او له گډ حکومت څخه د برید مسؤلینو ته د جزا او حکومت د مشرانو استعفاوي غواړي.

ویل کیږي چې د یادو لاریونو تر شاه د ډاکټر غني د پخواني ستر سلاکار احمدضیاء مسعود او د امنیتي ادارو چارو کې د دولت وزیر امرالله صالح لاس دی، دا ډول کیدای شي ځینې نور هغه کسان چې په دولت کې د زیاتې ونډې غوښتنه کوي، د لاریون تر شا یې لاس وي.

د امریکا او ناټو ځواکونو ، د امریکا سفارت په شتون کې، نه بریښي چې د لاریون او یا هم ناراضه سیاستوالو لخوا د سپینې کودتا په ترڅ کې دي نظام ته سقوط ورکول شي، امریکا به د همدې کمزوري او افغان ولس د خوشي خلاف نظام څخه تر هغه وخت پوري ساتنه کوي، تر څو چې ددوی گټې په کې خوندي وي.

احتمال شته چې د حراثت او ثبات شورا ځینې غړ او د شمالي ټلوالې ځینې مشران به په کلکه له د نیم حکومت له مشر ډاکټر عبدالله وغواړي چې له خپلې دندې استعفی ورکړي، تر څو د لنډ مهاله حکومت لپاره لاره پرانستل شي.

که لاریونونه دوام وکړي، او ډاکټر عبدالله له گډ حکومت څخه مستعفی شي، نه یواځې د کابل پروسې غونډه به له ناکامې سره مخ شي، بلکې لا زیات تاوتریخوالی او گډوډي به په هیواد کې زور واخلي.

په اوسنیو حالاتو کې، سمه ده چې مور د گډ حکومت او د حکومت له جوړښت، د بهرنیو پوځیانو له شتون سره مخالف یو، خو که گډوډی زور واخلي، او واک خلا رامنځته کیږي، د ۷۰مو کلونو، د ډاکټرنجیب الله د حکومت د سقوط تکرار یې گڼم، چې مور یې یوې بلې ۲۰ کلنې جگړې ته ورټیل وهلو، که بیا هم په زور ځینې ډلې او سیاستوال د واک تر لاسه کولو هڅه کوي، مسایلو او پېښو ته قومي او سمې رنګ ورکوي، دابه یو بل لوی ناوړین وي.

افغان حکومت ته په کار ده، چې د افغان ولس غوښتنو ته احترام ولري، د پردیو هیوادو د گټو لپاره په هیواد کې د جگړې د دوام باعث ونه گرځي، واک د لنډمهاله حکومت په جوړښت کې د افغان ولس رښتوني استازو ته د یوې منظمې او اصولي پروسې په ترڅ کې وسپاري، او لنډ مهاله حکومت نړیوالو ته تضمین ورکړي، چې په ټاکل شوي موده کې به د منتخب افغان شموله نظام لپاره کار کوي، او هغوی ته به واک په خپل وخت سره په سولیز ډول سپاري.

د پانوی شمیره: له 2 تر 2

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزې ښې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ